

## Mink som forsøgsdyr

Kaj Bank Olesen har haft minkfarm i Vildbjerg i 26 år. I 2012 blev der opført fire 3 MW-vindmøller ca. 320 m fra farmen. Allerede ved prøvekørslen af møllerne reagerede minkene så voldsomt, at dyrlægen blev tilkaldt. Støjen medfører, at minkene bliver bange, stressede og de reagerer bl.a. ved at bide hinanden. Først da man fik stoppet de to nærmeste møller, holdt minkene op med at skambide hinanden.

Men vindmøllerne var kommet for at blive, og i 2014 kørte de for første gang under parrings- og yngletiden. Kaj kan konstatere, at antallet af aborter hos minkene er firdoblet, mens antallet af gølge tæver er øget fra 5-10% til 21,5%, og hele 49% for de tæver, som opholder sig tættest på møllerne. Indtjeningen i minkfarmen er naturligvis samtidig faldet.

## Myndighedernes respons

Helt siden den tidlige planlægningsfase for vindmøllerne, har Kaj gjort Herning Kommune og opstiller, Wind Estate A/S, opmærksomme på, at vindmøllerne opstilles alt for tæt på minkfarmen. Mink er meget støjfølsomme, og Kaj forudså store problemer for minkenes velfærd. Han tog kontakt til Justitsministeriet og Fødevarerstyrelsen med sine bekymringer for dyrevelfærden. Justitsministeriet svarede bl.a. at de ikke havde kendskab til "at støjen kan give dyrevelfærdsmæssige problemer for mink" og at dette var en sag for de lokale planlægningsmyndigheder, dvs. Herning Kommune. Justitsministeriets manglende kendskab til minkenes støjfølsomhed kan godt undre, da dette er alment kendt og i hvert fald let tilgængelig viden.

Herning Kommune svarede bl.a. følgende på Kajs henvendelse til dem:

*"Herning Kommune har ingen mulighed for at afhjælpe problematikken omkring test og opstart af vindmøllerne og påvirkningen af minkene på minkfarmen.*

*Støj fra vindmøller reguleres ved bekendtgørelse om støj fra vindmøller (BEK nr. 1284 af 15/12/2001, Vindmøllebekendtgørelsen), der ikke indeholder hverken retningslinjer for eller krav til hvor meget vindmøller må støje ved erhverv og dyrehold.*

*Herning Kommune har heller ikke via anden lovgivning hjemmel til at afhjælpe problematikken."*

Her er link til korrespondance mellem Kaj og Herning Kommune, dyrlægen, København Fur, m.fl.:

<http://stilhed.eu/wp/wp-content/uploads/2014/05/Kaj-Bank-Olesens-Dyrl%C3%A6ges-brev-og-brevet-fra-Herning-Kommune.pdf>

## Før og efter møllerne

Kaj Bank Olesen har 4500 tæver på sin minkfarm. Han fører nøje regnskab med dødeligheden blandt sine hvalpe, hvor mange tæver, der er gølge og ikke vil få hvalpe, og hvor store kuld hvalpe tæverne får.

Antal hvalpe i hvert kuld:

- Før møllerne: 5,6 hvalpe
- Efter møllerne: 4,3 hvalpe

Andel af gølge tæver:

- Før møllerne: 5-10 %
- Efter møllerne: 21,5 % på farmen, 49 % tæt på møllerne

Antal dødfødte hvalpe:

- Før møllerne: 370 hvalpe

- Efter møllerne: 1661 hvalpe

### **Dyrlægens rapport**

Under forløbet har Kaj flere gange haft besøg af dyrlægen, og efter et besøg i juni 2014 blev der udfærdiget en dyrlægerapport. Rapporten konkluderer, at der ikke er muligt at påvise forhold ved farmens drift, såsom sygdomme/virus el.l., som årsag til de ”forringede produktionsresultater”. Problemerne synes helt klart at være forbundet med vindmøllerne og deres støj, og tiltager ved bestemte vindretninger.

Her er *dyrlægens rapport*. I rapporten ses også dyrlægens kommentarer i rødt.

Dyrlægen anbefaler, at Kaj får tilladelse til at flytte minkfarmen ca. 2 km væk fra vindmøllerne. Hun kommenterer også, at hun finder fortsat drift på den nuværende adresse uforsvarlig.

### **Wind Estate A/S afviser**

Ejeren af de to vindmøller, Wind Estate A/S, afviser, at vindmøllerne er årsagen til minkenes reaktioner. Det er der ikke dokumentation for, siger de. Man skulle ellers mene, at Kaj Bank Olesen har leveret rigeligt med bevis.

Wind Estate A/S afventer i øvrigt: Kaj Bank Olesen har ansøgt myndighederne om at flytte minkfarmen, selv om dette vil koste ham flere millioner kroner, - og deres vindmøller skal jo ikke flyttes, selv om minkfarmen lå der først.

### **Besøg af Udvalget for landdistrikter og øer**

Den 7. november 2014 besøgte Udvalget for landdistrikter og øer Kajs minkfarm. Formålet med besøget var at få et indtryk af vindmøllernes indvirkning på minkfarmen samt en generel drøftelse af afstandskrav, herunder til virksomheder og dyrehold, og vindmøllers indvirkning på omgivelserne.

Ifølge Kaj kunne samtlige fremmødte godt høre den generende støj – og det til trods for, at det var tydeligt at se, at de nærmeste møller ”tilfældigvis” kørte for reduceret kapacitet den dag.

Program for besøget: <http://www.ft.dk/samling/20141/almdel/ul%C3%B8/bilag/20/1416261.pdf>

Besøget på minkfarmen har efterfølgende givet udvalget v/Hans Christian Schmidt anledning til at stille en række spørgsmål til Miljøministeren omkring lovgivningen for vindmøller. Han spørger bl.a. ind til hvorfor afstandskrav og støjregler kun gælder for beboelse, når ejere af og ansatte i virksomheder, herunder dyrehold, i nærheden af vindmøller opholder sig en stor del af deres tid nærmere vindmøllerne, end det afstandskravene støjreglerne for beboelse tilsiger.

Han beder også om ministerens bemærkninger til taksationsmyndighedens og domstolenes praksis i forhold til erstatning til erhvervsjendomme i forbindelse med opstilling af vindmøller. Samtlige spørgsmål – og ministerens besvarelse af disse (når dette foreligger) – kan ses her:

<http://www.ft.dk/samling/20141/almdel/UL%C3%98/spm/49/index.htm>

<http://www.ft.dk/samling/20141/almdel/ul%C3%B8/spm/48/index.htm>

<http://www.ft.dk/samling/20141/almdel/ul%C3%B8/spm/51/index.htm>

<http://www.ft.dk/samling/20141/almdel/ul%C3%B8/spm/52/index.htm>

<http://www.ft.dk/samling/20141/almdel/ul%C3%B8/spm/53/index.htm>

*Problemet med manglende lovgivning i forhold til vindmøller og erhverv bliver også udstillet i sagen om Lammefjordens Stauder – læs her: <http://stilhed.eu/2014/11/13/lammefjorden-store-nabogener-en->*

[virksomhedsejer-som-umuligt-kan-leve-op-til-sit-arbejdsgiveransvar-og-en-kommunes-manglende-lovmaessige-grundlag-for-at-udoeve-kontrol/](#)

*Snart får vi måske også erfaring med hvordan store vindmøller påvirker dambrug. Møborg Dambrug har klaget til Natur- og Miljøklagenævnet over Holstebro Kommunes planer om at der må opstilles 12 store vindmøller få hundrede meter fra dambruget. Ejeren fortæller til Folkebladet Lemvig d. 13.11.14, at han frygter for sit erhverv, for der vides ikke hvordan fisk vil håndtere lavfrekvent støj og ikke mindst skyggekast fra møllerne. Når fisk bliver stressede af jagende rovfugl, kaster de fodret op. Han frygter, at fiskene vil reagere på samme måde ved skyggekast. Kommunen svarer, at der kommer skyggestop på møllerne. Men skyggekast er ikke kun et problem i solskinsvejr – det er det også ved måneskind! Ejeren påpeger, at det går alt for stærkt med udbygningen med vindmøller. Myndighederne undersøger ikke tingene ordentlig, siger han, og er meget bekymret for sit erhverv.*



### **Støjgener også ved privatboligen**

Kaj og hans kone bor i et hus som ligger ca. 560 m fra de samme vindmøller som minkfarmen. De føler sig meget generede af støjen også i deres bolig. Kaj har været til foretræde for Udvalget for landdistrikter og øer i januar 2014. Her er hans henvendelse til udvalget med en beskrivelse af deres situation: <http://www.ft.dk/samling/20131/almdel/miu/bilag/114/1314176.pdf>